

fremmede Befolkning), men i 1910 var Tallet 1,659000 (12,4 $\frac{0}{0}$). Italienernes Tal beløb sig til 484000 i Aaret 1900 (4,7 $\frac{0}{0}$), men til 1,342000 i 1910 (10,1 $\frac{0}{0}$); af Russere og Finner taltes 641000 i Aaret 1900 (6,3 $\frac{0}{0}$), men 1,707000 i 1910 (12,8 $\frac{0}{0}$). De her nævnte Nationaliteter udgør nu tilsammen 35 $\frac{0}{0}$ af den fremmede Befolkning i de Forenede Stater.

Endelig kan det nævnes, at Mexicanernes Antal er steget fra 102000 til 219000 i de 10 Aar. Denne stærke Forøgelse falder for største Delen paa Grænsestaterne Texas, Kalifornien og Ny Mexiko.

XII.

Analphabet-Statistik.

Østerrigeren Dr. Plaszc har paataget sig det brydsomme Arbejde at samle og — saa vidt det har kunnet lade sig gøre — sammenarbejde de meget forskelligartede Oplysninger, der foreligger om Analphabeter rundt om i en Række Lande i og udenfor Europa.

En Sammenstilling af Analphabet-Tællingernes Resultater er nu i Almindelighed lidet tilfredsstillende, fordi man i de forskellige Lande anvender uensartede Metoder, ja end ikke overalt giver Analphabet-Begrebet den samme Afgrænsning. I Almindelighed forstaar man jo ved Analphabeter saadanne Personer, som hverken kan læse eller skrive, men i nogle Lande tager man alene Hensyn til Læsefærdigheden. Ogsaa Aldersgrænsen for de Personer, der inddrages under Undersøgelse, er forskellig; i Almindelighed gaar man ned til 6 Aars Alderen, men i flere Lande kun til 8 eller 10 Aar. Endelig er det langt fra alle Lande, der har en gennemført Analphabet-Statistik, og navnlig mangler alle de Lande, hvor Folkeoplysningen

er saa vidt fremskreden, at det hører til de sjældne Undtagelser at træffe Folk, som ikke kan læse og skrive.

Efter de seneste Opgørelser paa Grundlag af Folketællingerne meddeler Forf. følgende Procenttal (Analphabeter for hver 100 Indbyggere over de vedføjede Aldersgrænser):

	Alders- grænse	%
Brasilien.....	0	85
Mexiko.....	0	80
Serbien.....	6	79
Rumænien.....	7	78
Portugal.....	5	76
Rusland (uden Polen).....	9	70
Bulgarien.....	6	65
Spanien.....	0	64
Russisk Polen.....	9	60
Kroatien.....	6	56
Italien.....	6	49
Nordamerika (sort Befolkn.)	10	45
Ungarn.....	6	39
Østrig.....	6	24
Belgien.....	8	19
Irland.....	10	17
Frankrig.....	10	14
Nordamerika (hvid Befolkn.)	10	6

Ved saa godt som alle Undersøgelser vedrørende Befolkningernes Læse- og Skrivefærdighed viser det sig, at der findes forholdsvis flere Analphabeter blandt Kvinderne end blandt Mændene. I Serbien er 93 % af Kvinderne, men kun 66 % af Mændene Analphabeter, i Bulgarien er de tilsvarende Forholdstal 85 og 59 %, i Spanien 71 og 56 % osv. Kun for Irland finder man flere Analphabeter blandt Mændene end blandt Kvinderne (Mænd 18, Kvinder 16 %).

Ved Siden af Folketællingernes Analphabet-Statistik giver de i forskellige Lande foretagne Rekrutprøver Bidrag til Belysning af Spørgsmaalet om Befolkningens Læse- og Skrivefærdighed. Saadanne Rekrutprøver har som bekendt

været foretagne i Danmark; her som i de fleste vest- og nordevropæiske Lande har det vist sig, at det kun er et ganske forsvindende Antal unge Mænd i Udskrivningsalderen der ikke kan baade læse og skrive (i hele det tyske Rige fandt man i Rekrut-Aargangen 1909 kun 46 Analphabeter). Denne Art af Undersøgelser er navnlig i Schweiz gennemførte efter et meget detailleret System; Rekrutterne prøves ikke alene i Læsning og Skrivning, men ogsaa i Regning og Fædrelandskundskab. Ogsaa i Belgien foretages der en omhyggelig Prøve af det indkaldte unge Mandskab i Læsning, Skrivning og Regning; desuden søger man her under selve Militæruddannelsen at raade Bod paa Manglerne, — og som det synes med godt Resultat: medens ved Indkaldelsen 11 $\frac{0}{0}$ af Rekrutterne maa karakteriseres som Analphabeter, er Tallet ved Soldaternes Hjemsendelse bragt ned til 3 $\frac{0}{0}$. I Italien viser Rekrutprøverne et betydelig gunstigere Resultat for Hærens Vedkommende end for Flaadens (31 $\frac{0}{0}$ imod 53 $\frac{0}{0}$).

Den tredje Vej, ad hvilken man har søgt at tilvejebringe en Analphabet-Statistik, er ved Optælling af, hvor mange Brudgomme og Brude der viser sig uskrivekyndige ved Vielsen. Resultaterne af disse Undersøgelser er imidlertid lidet værdifulde, da Prøven er begrænset til noget saa elementært som at skrive sit eget Navn. Disse Undersøgelser giver da ogsaa i Almindelighed meget lave Analphabetprocenter; i Frankrig f. Eks. 3,5 $\frac{0}{0}$, medens Folketællingen viser 14 $\frac{0}{0}$ og Rekrutprøverne 5,2 $\frac{0}{0}$.

— Størst Udbytte giver naturligvis Analphabet-Statistikken, hvor den udarbejdes rationelt med Deling efter Alder o. l. Analphabet-Procenterne beskriver i Almindelighed en Bue, saaledes at Minimet findes i Aldersgrupperne mellem 10 og 20 Aar (ved Slutningen af Skolealderen eller lidt senere). Derefter stiger Procenterne jævnt med Alderen, dels fordi Skoleundervisningen i ældre Tid var mindre god end nu, dels fordi mange ældre Personer har glemt det lærte. Hvor Analphabet-Procent-

erne bevæger sig i modsat Retning, maa man formentlig være berettiget til at antage, at den almindelige Skoleundervisning er gaaet tilbage; eksempelvis kan nævnes følgende Tal fra den italienske Folketælling af 1881: af 100 Personer i hver af følgende Aldersgrupper var Analfabeter: 12—15 Aar: 61 $\frac{0}{100}$, 15—20 Aar: 51 $\frac{0}{100}$, 20—25 Aar: 47 $\frac{0}{100}$, 25—30 Aar: 46 $\frac{0}{100}$.

Som rimeligt er, finder man i Lande, hvor Befolkningen er stærkt blandet i national Henseende, store Uligheder med Hensyn til Læse- og Skrivefærdigheden indenfor de forskellige Nationaliteter. I Østrig finder man f. Eks. følgende Analfabet-Procenter: Tschecher 4 $\frac{0}{100}$, Tyskere 7 $\frac{0}{100}$, Italienerne 10 $\frac{0}{100}$, Slowener 24 $\frac{0}{100}$, Polakker 41 $\frac{0}{100}$, Rumæner 72 $\frac{0}{100}$, Serbo-Kroater 74 $\frac{0}{100}$ og Ruthener 76 $\frac{0}{100}$. Hvad særlig Balkanfolkenes Kulturstandpunkt angaar, kan maaske følgende Analfabet-Procenter fra Bulgarien give et Fingerpeg: Tyrker 96 $\frac{0}{100}$, Rumæner 85 $\frac{0}{100}$, Bulgarer 68 $\frac{0}{100}$, Grækere 67 $\frac{0}{100}$, Jøder 47 $\frac{0}{100}$ og Arme-niere 45 $\frac{0}{100}$.

Ogsaa en Deling efter Trossamfund giver undertiden karakteristiske Resultater. Saaledes fandt man i Irland i 1891 følgende Analfabet-Procenter: Katholikker 22 $\frac{0}{100}$, Anglikanere 9 $\frac{0}{100}$, Presbyterianere 6 $\frac{0}{100}$, Methodister 4 $\frac{0}{100}$.

Som Maalestok for Folkeoplysningens Fremgang i Løbet af længere Perioder kan Analfabet-Statistikken undertiden give ganske overraskende Resultater. Eksempelvis kan det nævnes, at i England sank Procenttallet for Analfabeter blandt Brudfolk fra 41 $\frac{0}{100}$ i 1840 til 1 $\frac{0}{100}$ i 1909, i Frankrig fra 40 $\frac{0}{100}$ i 1846 til 5,5 $\frac{0}{100}$ i 1908 og i Skotland fra 10,8 $\frac{0}{100}$ i 1856/60 til 1,5 $\frac{0}{100}$ i 1906. Analfabeterne blandt Rekrutterne udgjorde i Frankrig 31 $\frac{0}{100}$ i 1860, men kun 5 $\frac{0}{100}$ i 1906; i Belgien 32 $\frac{0}{100}$ i 1860, men kun 11 $\frac{0}{100}$ i 1909; i Preussen 6,1 $\frac{0}{100}$ i 1863, men kun 0,03 $\frac{0}{100}$ i 1909 osv. I de østevropæiske Lande kan man vel ogsaa ad denne Vej konstatere Fremskridt i Folkeoplysningen, om end Analfabet-Procenterne endnu er meget høje. Saaledes var Procenten af Analfabeter

blandt Rekrutterne i Rusland 80 % i 1875 og 62 % i 1894; i Serbien 82 % i 1875, 52 % i 1906; i Rumænien 88 % i 1870, 69 % i 1904.

NIII.

Landbruget i Amerikas Forenede Stater.

I November-Heftet af »The Quarterly Journal of Economics«, der udgives af Harvard Universitetet, har Mr. J. L. Coulter, Chef for Landbrugsafdelingen i det amerikanske Census-Bureau, offentliggjort en interessant Afhandling om Landbrugets Tilstand i United States.

Forfatteren dvæler navnlig ved den Udvikling, der er foregaaet i Tiaaret mellem de to sidste Census-Opgørelser, altsaa Tiden mellem 1900 og 1910, og han paaviser, med Støtte i Census-Opgørelsernes Tal, hvorledes denne sidste Tiaarsperiode paa afgørende Punkter træder i den skarpeste Modsætning til Fortiden. Det springende Punkt er, at medens det i hele det 19de Aarhundrede har været forholdsvis let at udvide Landbrugsarealet i United States, idet der stadig har ligget Jord rede til umiddelbar Dyrkning, er der i saa Henseende nu indtraadt en Forandring. Ganske vist var i Aaret 1900 kun 44 % af Totalarealet taget i Landbrugets Tjeneste, og der er endnu umaadelige Landstrækninger, som har Mulighed for at blive inddragne under Dyrkning. Men om største Delen af den endnu jomfruelige Jord gælder det, at den i større eller mindre Grad kræver Kapitalanvendelse for at gøres egnet til Dyrkning (Rydning af Skov, Afvanding, Overrisling osv.). Derfor er Landbrugsarealets Udvidelse i Tiaaret 1900—1910 kun ringe i Forhold til den foregaaende Tids. I de sidste 30 Aar af det 19de Aarhundrede forøgedes Landbrugsarealet med 15 Millioner acres i aarligt Gennemsnit, men